

Liikenneliikelaitos (HKL)

Ennuste: 1/2023

Päivämäärä: 20.4.2023

Ennusteen tiivistelmä

- Talouden ennustetaan toteutuvan pitkälti talousarvion mukaisesti lukuun ottamatta korkokustannuksia, joita arvioidaan toteutuvan lähes 5 milj. euroa talousarviota enemmän
- Korkokustannusten nousu sekä Kampin metroaseman läntisen sisäänkäynnin uudelleenrakentamiseen liittyvä liukuportaiden alaskirjaus lisäävät kaupungin tuen tarvetta ja tukea ennustetaan tarvittavan 4,6 milj. euroa talousarviota enemmän.
- Investointeja ennustetaan toteutuvan talousarviota vähemmän. Esimerkiksi Itäkeskukseen bussiterminaalin paikalle suunnitellun Punos-hankkeen kaatuminen sekä Herttoniemen hybridikokonaisuuden odotettua hitaampi eteneminen pienentävät investointeja vuonna 2023.
- Sitovista tavoitteista asiakastyytyväisyys- ja taloustavoitteen ennustetaan toteutuvan tavoiteasetannan mukaisesti.
  - o Metron liikennöinnin luotettavuuden osalta tavoitteeseen pääsemistä ei pidetä todennäköisenä sillä sen saavuttaminen vaatisi huomattavan korkea luotettavuutta loppuvuoden aikana, koska alkuvuonna on jääty luotettavuustavoitteesta. Luotettavuus on kuitenkin parantunut vuodesta 2022.

Talousarvion toteutumiseen vaikuttavat tekijät (käyttötalous, investoinnit, sitovat toiminnan tavoitteet sekä määrä- ja taloustavoitteet) sekä niiden johdosta käynnistetyt johtamistoimenpiteet**Käyttötalous**

Tilikauden tulosennuste on 3,0 milj. euroa eli 1,2 milj. euroa talousarviota huonompi.

Liikevaihto 156,2 milj. euroa on 3,4 milj. euroa talousarviota enemmän. Kaupungin tuen ennuste on 10,6 milj. euroa eli 4,6 milj. euroa talousarviota enemmän. Kaupungin tuen tarvetta nostaa erityisesti korkojen nousu. Myös Kampin metroaseman läntisen sisäänkäynnin uudelleenrakentamiseen liittyvä liukuportaan alaskirjaus 1,2 milj. euroa on huomioitu kaupungin tuen ennusteessa. Liukuportaan alaskirjauksen johdosta HKL:n johtokunta on hakenut ylitysoikeutta kaupungin suoraan hakeen (9.3.2023, § 13). Rahoituskulujen kehittymistä seurataan ja tarvittaessa varaudutaan hakemaan ylitysoikeutta talousarvion sitovalle kohdalle 3 10 06 (Tuki HKL-liikelaitokselle) myös näiden takia.

Metron liikennöintikorvaustulojen ennuste on 61,9 milj. euroa eli 1,7 milj. euroa talousarviota enemmän. Ero johtuu suurelta osin korkotason noususta.

Korkokulujen ennustetaan olevan 11,0 milj. euroa eli lähes 4,8 milj. euroa talousarviota enemmän. Muuten HKL:n menojen ennustetaan toteutuvan pitkälti talousarvion mukaan.

Investoinnit

Vuoden 2023 investointiennuste on 62,7 milj. euroa, joka on 7,3 milj. euroa talousarviota vähemmän. Esimerkiksi Itäkeskukseen bussiterminaalin paikalle suunnitellun Punos-hankkeen kaatuminen sekä Herttoniemen hybridikokonaisuuden odotettua hitaampi eteneminen pienentävät investointeja vuonna 2023.

Suurimmat investoinnit ovat Hakaniemen metroaseman pohjoisosan peruskorjaus 4,8 milj. euroa, Sörnäisten metroaseman peruskorjaus 4,4 milj. euroa, metroradan raidevirtapiirien korvausinvestointi 3,9 milj. euroa, Hakaniemen metron sähkönsyöttöaseman uusiminen 3,7 milj. euroa ja M200-metrojunien peruskorjaus 3,2 milj. euroa.

Sitovat toiminnan tavoitteet

HKL yhdessä Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa tuottamat kestävä liikunnan palvelut tukevat Helsingin seudun kaupunkirakenteen tiivistämistä sekä hiilineutraaliuden ja muiden ympäristötavoitteiden saavuttamista. HKL:n käyttämä liikennöintisähkö on fossiilivapaata ja raideliikenne vähentää liikenteestä aiheutuvaa melua sekä parantaa ilmanlaatua. HKL:n merkittävimmät negatiiviset ympäristövaikutukset liittyvät investointien toteuttamisen hiilidioksidipäästöihin. Päästöjä vähennetään toteuttamalla hiilineutraalisuusohjelmassa tunnistettuja konkreettisia toimenpiteitä kuten metroasemien peruskorjausten yhteydessä parannetaan energiatehokkuutta, käytetään vähäpäästöisiä materiaaleja ja huomioidaan kiertotalouden periaatteet. Vuonna 2022 aloitettua sähkönsäästökampanjaa jatketaan edelleen ja toteutetaan metroasemilla ja -varikoilla energiansäästötoimenpiteitä. Rakentamisessa käytettävien vähähiilisten materiaalien saatavuus on ajoittain haastavaa ja tuotekehittäminen ei etene tavoitteiden edellyttämällä vauhdilla.

Toimiva ja kaunis kaupunki

HKL:n toiminnassa on keskeistä varmistaa liikennöinnin luotettavuus. Kuljettajarekrytointeihin panostetaan ja kurseja käynnistetään siten, että tehtävien ylittöiden määrän pienentämisellä parannetaan työhyvinvointia ja resurssitilanne saadaan vakautettua. Olemassa olevan metrojärjestelmän luotettavuuden vaatimien peruskorjausten ja korvausinvestointien toteuttaminen sekä kaupungin tulevaan kasvuun varautuminen on niin ikään keskeistä.

Metron junien kulunvalvontajärjestelmän luotettavuuden turvaavan ja tulevaisuuden kapasiteettitarpeet tyydyttävän METKA-hankkeen hankesuunnitelma hyväksyttiin vuoden 2022 lopussa kaupunginvaltuustossa. Hanke on joukkoliikenteen kapasiteetin nostotoimenpiteenä erittäin kustannustehokas ja ympäristöystävällinen. Myös muiden metron toimintavarmuutta ja turvallisuutta turvaavien korvausinvestointien toteutus etenee.

Metroinfraan kertynyt korjausvelka tulee lähivuosina edellyttämään liikennekatkoja, joiden täysimääräinen hyödyntäminen myös kunnossapidon toiminnassa on keskeistä sekä liikennehaittojen hallinnan että toiminnan kustannustehokkuuden näkökulmasta.

Viimeaikaiset markkinatilanteen muutokset ovat kasvattaneet epävarmuuksia laajempaan kaupunkikehittämiseen liittyvien investointien toteuttamisessa. Metroasemille suunniteltujen ns. hybridihankkeiden kaupunkitaloudellisuuden ja toteutustavan arviointiin ja kehittämiseen tähtäävän yhteistyön kehittäminen kaupungin eri osapuolien kesken on käynnistynyt. Myös muiden investointien suunnittelun ja toteutuksen kokonaiskoordinaatiota ja vaikuttavuuden arviointia tullaan tiivistämään. Monimutkaiset hybridihankkeet sitovat kaupungilta henkilöresursseja ja niihin liittyy isoja riskejä ja taloudellisia haasteita.

lökkään metro-omaisuuden ja siihen liittyvien järjestelmien kunto tulee edellyttämään jatkossakin säännöllistä peruskorjausta myös sijainniltaan keskeisillä alueilla. Rautatien alueelle kohdistuvien eri toimijoiden kehittämis-, korjaus- ja uusimistarpeiden yhteensovitus ja koordinoitua tullaan tiivistämään ja eri toimijoiden riittävää ja ennakoivaa resursointia edistetään. Strategiakauden lopussa alkavan laajan työmaan haittojen hallinta tulee olemaan keskeinen ydinkestävyyden vetovoimaan vaikuttava tekijä.

Älykkäät liikenneratkaisut ovat sujuvan arjen perusta

Koronapandemian seurauksena matkustajien kokema turvallisuudentunne metroasemilla on heikentynyt. Tähän on vastattu tiivistetyllä yhteistyöllä turvallisuus- ja sosiaaliviranomaisten kanssa sekä asemien peruskorjauksilla, joissa asemien esteettömyyttä, valaistusta ja valvontaa sekä palveluita parannetaan. Lisäksi asemilla kehitetään mm. pyörien liityntäpysäköintiä ja muita palveluja yhdessä Kaupunkiliikenne Oy:n kanssa, mikä vastaa HKL:n ja Kaupunkiliikenneyhtiön tavoitteisiin koskien asiakastyytyvyyttä ja koko matkaketjun matkustajakokemuksen parantamista. Koko matkaketjun asiakastyytyvyyden parantaminen edistää kaupunkistrategian tavoitetta kasvattaa joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kulkumuoto-osuutta.

Vuoden 2022 aikana tapahtuneen HKL:n muun kuin metrotoiminnan yhtiöittämissä lähtökohtana oli luoda toimintamalli, joka tukee seudullisten ratkaisujen kehittämisen joukko- ja raideliikenteessä mahdollistaen joukkoliikenteeseen tukeutuvan kestävä kasvun laajemmin pääkaupunkiseudulla.